

ERDÉLYI HIRADÓ.

Tartalom. Kormány-rendeletek. Az osztrák hírlapnak. Összes Magyarhon! Kolozsvár. Krásnamegyéből. Hunyadmegyéből. Barátos Nyilatkozat. Hírfüzet. Lipeséből. Külföld. Hirdetmények.

Kormány-rendeletek.

Parancs.

A' magyar, erdélyi, bánáti, főt és horvátországi, nekem és a' magyar hadminiszteriumnak alárendelt hadi-, fő- és határszéli kormányokhoz.

A' katonasághoz intézett és idemlékelt felszólításomat a' főhadi kormány haladéktalanul és egész kiterjedésében, napiparancs által, parancsnoksága alatt álló seregek és hadi hivataloknak szokott hivatalos uton tudtára adandja.

István nádor, k. helytartó.

Katonák!

Ő császári királyi felsége, legkegyelmesebb urunk, elhatározta magát, Bécsből Innsbruckba elutazni.

Bus érzelemmel tudatom ezt veletek, meglevén győződve, hogy ti hű, vitéz férfiak! ezen buban velem és a' nemes magyar nemzettel élénken osztoztok.

E' fontos pillanatban, mint szeretett urunk törvényes képviselője, főhiva érzem magamat, azon meghatalmazásoknak, melyekkel ő felsége engem főruházni kegyeskedett, teljes gyakorlatába lépni.

Ebben látom az igazi és egyetlen eszközt, minden érdekek egyesítésére és a' magyar koronához tartozó országok az idők viszonyai által parancsolt szilárd állásának megalapítására.

Ennek következtében főhivlak benneteket, erősen tartások föl minden jólelkületű polgárral az anynyira szükséges egyetértést, engedelmeskedjétek a' magyar hadi ministerium parancsainak, igazi katonai szellemben szigorun és pontosan.

Katonák! az idő komoly és fontos!

Csak az egyetértésben fekszik az erő, csak az nyújthat biztos kezességet a' békővetkezhető veszély ellen.

Ennek valódiságától áthatva, a' trón és háza védelmére törvényparancsolta nemzeti őrsereget csupán testvéreiteknek fogjátok tekinteni, és őszinte buzgósággal mindent elkövetni, mi minél előbbi kiképeztetésükre szükséges.

Mint derék vitéz férfiak, szavaimat föl fogjátok fogni, és velem együtt büszkék lenni a' felett, hogy Magyarország és hozzátartozó részek egy egyes és erőteljes hont képeznek, melynek nagylelkű népei minden perczen készek a' trónt öröklött tántoríthatatlan hűséggel védeni.

Ő felsége, királyunk legmagasabb nyilvánított akarata következtében, ti a' legközelebb alkalommal az általa szentesített alkotmányra fogtok föleskettetni, elvárom tőletek, hogy ezen esküt az ő felsége és a' háza iránt mindenkor tanusított hódolatteljes ragaszkodással fogjátok teljesíteni.

Belügyministeri értesítések.

I.

A' megyékhez, városokhoz és kerületekhez.

Ő felsége, királyunk Bécsét elhagyván, Innsbruckba költözött. E' szerint rendes székhelyét megváltoztatván, lelkeinkben a' jövődó iránt méltó aggodalom támadhat. Kívánatos lett volna, hogy jött legyen egyenesen körünkbe, kik hivi lenni nem szüntünk meg. Védelmére, 's hazánk védelmére nincs és ne legyen drága semmi áldozat. Királyunk 's nemzetünk létele

válhatlan kapcsolatban van, egyiket megmentvén, mindkettőt megmentettük.

De hazánkat is köröskörül oly irányu és természetü mozgalmak nyugtalanítják, melyek veszélyesekké válhatnak. Ellenséges törekvésekkel találkozunk még kedves honunk anyai keblében is. Ébren kell lennünk, készen kell lennünk; nyújtsunk mindennek békeolaját, de a' hadi megtámadás visszavetésére is győjt-sünk magunknak erőt és hatalmat.

Ugy látszik, a' vész és veszély titokban készül. Talán nagyobb, mint hisztük, talán kisebb, de ép azért, ugy a' nagyobb, mint a' kisebb találja készen hazafiai sziveinket.

A' koronából egy drágakőnek sem szabad elvesznie.

Hazánkat egészen megkelt tartanunk, a' maga teljes épségében, szépségében, termékenységében, hogy legyen méltó földje a' nemzet diszlo virágának.

A' ministerium által, e' mai napon kelt és idezárt hirdetményében, a' hazának minden igaz fia felszólítatik áldozni a' háza oltárára. Nem vár a' háza nagy áldozatokat, de megvárja, hogy mindenki becsületesen és lelkiismeretesen teljesítse kötelességét. Pillanatai a' hazának drágák, azokhoz most élete és halála van kötve.

Ezek folytában öök hazafiai felszólítást intéznek polgártársaikhoz, hogy a' f. évi majus 26-kán kelt ministerelnöki rendelet értelmében, a' rendes nemzetország sorai minél előbb lelkes fiakkal bételjenek.

Felszólítanak egyszersmind mindenkit, hogy hallja meg a' háza és nemzet esekelő hangját, és mi áldásaiban annak részesül, azokból juttasson a' hazának is. Öök fogják kitalálni a' legcélszerűbb módot, mi a' lelkesedést a' polgároknak fölébresztvén, sikerre vezet. Szóljanak a' szívhez, az észhez, 's ép ugy zörgessenek a' szegény, mint a' dus ajtaján, mert a' hazának egyenlőképen fia mindenik.

Különösebben szükséges leendő:

1) A' hatóság terjedelme és népessége szerint több küldöttséget kinevezni, mely meny nyire lehet, a' hely színén, az ajánlatokat átveendő, az ajánló nevét, lakát 's ajánlatát pontosan feljegyezvén.

2) Elfogadtatik készpénz, drága ércz, fegyver, gabonanemü, posztó, vászon és minden, mi könnyen pénzzé fordítható. Kölesön is szívesen elfogadtatik, mely esetben a' kölcsönvett pénz vagy áru körülírva kiteendő, eladási becse meghatározandó, 's róla, mint minden más ajánlatról is, átvételi bizonyítvány kiadandó.

3) Az áru lehető jutalmasan, de tüstént adassék el. A' bégyült pénz a' törvényhatósági pénztárba teendő, honnan az a' pénzügyminister rendelete szerint fog elszállítani. A' bégyült pénzről mind a' pénzügyministert, mind engem minden 14 napban értesíteni kell.

4) E' rendeletem vétele után két nap alatt az állandó bizottmányi ülés megtartandó, melyből a' küldöttségek tüstént kiküldessenek. Mindeniknek legalább öt tagból kell állania. Rovatos jegyzékeik párját elvárom, másik a' törvényhatósági levéltárba teendő.

A' részletek meghatározását önökre bízom.

Hazánk gazdag. Fiai birnak áldozni. Századok óta nem volt szentebb kötelességünk a' háza és király iránt. Ujra tegyük ragyogóvá a' magyar koronát, ujra tegyük le alapját a' magyar hazának. Ez a' cél, ez a' feladás, mit nem a' nagy, hanem a' gyors segedelem által érünk el.

Megvárjuk a' háza és nemzet nevében, hogy mindenki szívesen és becsületesen teljesítse hazafiai kötelességét.

Kelt Budapesten, majus 19 kén 1848.

Szemere Bertalan,
belügyminis-ter.

III.

Az országgyűlés határnapján f. e. július 2 dik napja tüzetett ki, 's a' meghívó rendeleteket a' belügyminis-ter sietve készítetteti.

Budapest, majus 20-kán 1848.

Az osztrák hírlapnak II.

Mindazon nyilt igazságtalanságon és titkos árnyak közt, melyek az unio ellen egy vét-kes reactio következtében ugy honunkban, mint az osztrák időszakai sajtó utján egy idő óta felmerültek, nem hordja egy is a' jogtalanság és erőszak bélyegét anynyira magán, mint az osztrák hírlap f. hó 13-án költ vezércikkében közölt azon tény, miszerint az alsó ausztriai rendek egy ő felségéhez intézett erőteljes fötterjesztésben Magyarországnak Erdélylyeli egyesülését a' programatica sanctioval öszszeférhetlennek, 's a' birodalom érdekeire nézve károsnak nyilvánítják, ellene ünnepeles ovást tesznek 's ő felségét megkérlik, hogy ne méltóztassék az egyesülést semmi esetben is megerősíteni. A' vezércikk írója reménységét fejezi ki az iránt, hogy addig is, míg Bécsben az országgyűlés nyomatókos szavát fölemelné, a' többi országok és tartományok az említett elválaszi mozgalmak ellen hasonló ellenmondásokat fognak tenni.

Ezek uraim! nem az időszakai sajtó mozgalmait, nem hírlapi cikkek 's nem egy epés hírlap szerkesztő tollából folynak. Ezek nyilvános tények, tények, melyek nem egy felizgott miveletlen néptömeg macskazenéjében vagy egy idvezló sokaság fáklás menetében nyilvánulnak; ezek a' birodalom egyik legtekintélyesebb tartományának mivelt egyénei 's politikai jogok gyakorlatára meghívott képviselő testülete által intéztetnek egy testvér nemzet legszentebb jogai elnyomására 's minek e' tény jogalapjánul kell szolgálni, az a' programatica sanctio, a' magyar nemzet és osztrák ház között kötött sark szerződésnek egyike.

Ismerjük mi a' programatica sanctiot, igen az ezt megelőző szerződéseket, igen törvénykönyveinknek kötetit, melyek tömegesen az osztrák birodalomhoz őszinte csatlakozásra köteleznek, de ezeken kívül ismerünk mi még egyebet is, mi egy nemzetnél a' törvények egész halmazánál 's a' mult hagyományok minden pietásánál többet nyom, 's ez saját érdekünk. A' polgáris és mivelt német és a' miveltslég kiindulási pontján álló sláv nemzet közé helyezve tudjuk, hogy nemzetiségünk fenmaradása az elsőhöz hiv ragaszkodást tesz kötelességünké, de midőn átalakulásunk jelen stadiumát is e' meggyőződésünk, e' vallásos hit szerint akarjuk intézni, tudjuk azt is, hogy a' programatica sanctio, ezt követett törvényeink 's legszentebb nemzeti érdekünk jogosítanak fel arra, hogy kifejlésünk szabadsága bármely más nemzet beavatkozása által ne korlátoztassék. E szabadságot, e' minden nemzetek általános jogát követeljük mi, 's e' szabadságra magunkat soha inkább feljogosítva nem éreztük, mint most az igazság nagyszerű miveltnek gyakorlása után, midőn a' szabadság, egyenlőség és testvériség elfogadott keresztisége által Európa mivelt népei közt helyet foglaltunk.

Ti fel valátok jogositva uralkodástoknak századokon keresztül reátok nehezült zsarnok-

ságát egy dicső forradalom pár napjai alatt megbuktatni, nektek szabad csehet, lengyelt, morvát, németet 'sat. egy szabad alkotmány fénypontjában egyesíteni 's minket abban meg akartok gátolni, hogy a' veszélyek hullámai-tól környezett nemzetiségünket, mely egy volt 's mely a' sors legmostohább viszontagságai közt szakadt ketté, közös uralkodó házuk alatt szorosabban egyesítsük.

Előttetek legközelebről az áll, hogy egy 50,000,000 t számláló mivel nem es és nagy nemzethez csatlakozzatok; mi ez ellen semmit sem mondunk. Csatlakozzatok, szövetkezzetek munkáljátok boldogságtokat és felvirágzástokat, úgy a' mint kebletek nemes sugallása vonz — mi mindezekhez szerencsét kívánunk és a' ti növekedő nagyságtok nem képes keblünkben a' féltékenység nemtelen érzetét fölkelteni.

Titeket nem a' sértett jog, de a' féltékenység érzete kinez az alig emelkedő Magyarhon jóllétének irányában. Vigyázzatok! titeket kicsinkés iparérdek 's fővárostok egyedárusága is képes tulajdon szabadságtokhoz kütelenné tenni. De mi előtt e' vétkes irányban tovább mennétek, fontoljátok meg, hogy féltett érdekeiteket maga a' szabadság 's az ipar új születése rövid időn kiegyenlíti, de egy nemzet irányában elkövetett igazságtalanság mindig a' sors átkát vonja maga után.

Lengyelhon háromszori felosztása Nemesis vérpallosaként áll a' mult század történetében 's talán ez azon pont, hol a' jelen kor magas erkölcsi iránya vérpatakokká fog változni. A' népeknek nincs része e' bűnös tényben, uralkodók félre értett érdekében vitetett véghez, 's most egy mivel nép, a' német nemzetnek egy része készül a' mivel népek egyik természetes szövetségét gyöngíteni, 's a' civilisatio második vérsorompóját rombolni őszsze.

E' készültek ellen emelünk mi szót, 's a' mivel Európa színe előtt a' szabadság, egyenlőség és testvériség nevében mondunk el lent minden bár honnan jövő oly beavatkozásoknak, melyek nemzetiségünk jog és törvényszerű kifejtésének gátot vetnének. Az időszak sajtó organumait minden szabad nemzetek kebelében testvéri bizalommal szóljuk fel, hogy nyilatkozatunknak minél nagyobb nyilvánosságot szerezzenek 's által az igazság szabadság legszentebb ügyét elemozditani sziveskedjenek. Többek nevében: id. Bethlen János; Józsika Miklós; Teleki Domokos; ifj. Bethlen János; Bethlen Farkas; Pálffy János; Wéér Farkas.

Őszszes Magyarhon! Minden nemzetü 's minden vallásu testvérek és honfiak! Felséges királyunk V-ik Ferdinánd, meggyengült egészségé helyreállítására a' tiszta hegyi légü Tírol Insbruk városába utazott.

E' körülményt rossz lelki bujtogatók arra szeretnék felhasználni, hogy az ugy is anynyi oldalról zavart 's ingerült kedélyeket újabb aggodalomba hozzák; azért itt ott azon hirt terjesztik, hogy ő felségét szeretett uralkodónkat a' bécsiek távolították el, 's honunk is az uralkodóháztól elszakadását tervezgeti.

Szükségesnek látnuk tehát a' kedélyek megnyugtására nyilvánítani, miképp a' bécsiek távol attól, hogy ő felsége távozását eszközölték volna, mindenképp azon voltak 's vannak, hogy ő felsége minélelőbb királyi lakába visszatérjen, 's újabb hírek szerint, szeretett uralkodónk ki is nyilatkoztatta, hogy jul. 1-ső napján, a' bécsi országgyűlésnek megnyitásakor okvetlen jelen fog lenni; vagy más tudósítások szerint már Bécsben van.

Ne engedjék tehát honfiaink magokat, azon lelkiismeretlen lázzitók és bujtogatók által téntra vezetetni, kik eddig is a' kivivott szabadság diadalát, anynyi szennyes tettek előidézésével fertőztették, 's higység nekünk, hogy ő felsége ideiglenes elhúzása Bécsből, örökös tartományai egyikébe Tírolba, oly körülmény melyből csak a' trón ellenségei következtethetnek személyétől elpártolást. Magyarország és Erdély törvényes királyától V ik Ferdinánd-

tól éppen ugy függ most, midőn ő felsége Tírolban van, mint függött akkor midőn Bécsben volt, vagy függne akkor, ha az ég 's honunk szerencsés esillagzata jó 's szeretett királyunkat Pest-Budára vezetné.

Mi törvényes királyunkhoz tántoríthatlan hűséggel viseltetünk 's e' hűség bébizonyítására készek vagyunk életünkkel, vérünkkel vagyunkkal áldozni.

Éljen V-ik Ferdinánd királyunk! 's átok arra, ki szentséges személye 's az uralkodó ház ellen bár mit el merne követni!

Éljen az Unio! szoros egyesülésünk Magyarhonnal, mely e' drága perciben honunknak szükségesebbé vált mint valaha, 's melyből most egyedül várhatjuk üdvünket.

Éljen az egyetértés! melyre nemzet és vallás különbség nélkül soha nagyobb, soha sürgetőbb szükségünk nem volt, mint most!

Az őszszes Magyarhon minden hű lakója, az ország egyes szelítől a' másikig kiált-a velünk: Éljen V-ik Ferdinánd királyunk, éljen az unio! Éljen a' hű közremunkálás, honunk 's királyunk legszentebb érdekeiben!

Kolozsvár majus 27.

Királyi biztos Puchner Antal tegnap délután, senkitől sem sejtve, teljes csöndességben megérkezett. Adja az ég, hogy mint utolsó királyi biztos távozzék el körünkből.

Az országgyűlés közelebbé mindennél kezd már látszani. Unio-zászlók lengenek a' háztetőkön; az utcákon szekerek robognak el telve érkező vidékiekkel. Feszülten várja mindenki a' napot, mely Erdély sorsa fölött fog határozni. A' követek közül is sokan megérkeztek. Wesselényi Miklós, Kemény Dénezs már napok óta körünkből vannak. Wesselényi érkezésének ideje bizonytalan lévén, nem fogadható a' nép azon fényes tisztelettel, melyre készült vala. Mint halljuk az országgyűlési ifjuság közelebről nagyszerű tiszteletet tervezett számára.

A' székely ifjuság tegnap déln, unio-zászlókat lobogtatva vágatott bé a' piacra. Eljen-kiáltásokkal fogadta a' nép. Azóta az élénkség növekedik közhelyeinken, mindennél lármá, vitatkozások, zaj. E' zajból egy szó menydörög megrázó hangon: unio minden áron.

A' ref. főiskola udvarán nem rég ifjusági gyűlés tartatott. Az unio-csarnok- és megnyitására folyt a' tanácskozás. Majd küldöttséget neveztek ki a' magyarhoni ifjak elfogadására 's aláírást nyitottak az alakulandó magyar hadsereg segedelmezésére. Számos aláírók találkoztak. Eljen az ifjuság! Legyen üdvözelve e' nagy napokban! Az ifjuság a' nép virága; himporait még nem törle le az önzés keze, 's illata tisztán, fertőzetlenül emelkedik égnek. Az ifjuság vitte a' martiusi napokban mindennél elől a' zászlót 's omlott először vére a' szabadságért. Eljen az ifjuság! Legyen üdvözölve e' nagy napokban. De van egy pont mégis, mire figyelmeztetni akarom, 's ez nem más, mint hitem; melyet a' szolgaság korában épen vallottam, mint most a' szabadság dicső hajnalán. Én örömezt fogom kezembe a' zászlót 's kiáltom fényes nappal bárkinek háza előtt és szemébe a' veszszt, ha a' végső fővényszemek kezdenek leperegni, sőt ha ütött a' kéllehetetlen óra, fölépitem a' barricade-ot és szétépve az élet reményét és kötelekeit fölállok reá, de zajt, csak azért, hogy zaj legyen, midőn nincs szükség reá, nem ütök, sem a' fegyverre jelszót nem kiáltom el, csak azért, hogy másoktól 's a' békés eszközöktől elragadjam a' kivívás dicsőségét. Nincs dicstelenebb mint meghalni kicsinyességért, nincs dicsőbb mint elvérzeni a' szabadságért, eredményyel vagy eredménytelenül, az már mindegy. Legyünk mindenre készen, de válasszuk meg az időpontot 's ha talán gördülni talál a' koczka, mitől isten óvjon, 's mint a' körülmények mutatják meg is fog óvni — ám nemuljanak el a' csillogó szó-

noklatok 's lángoljon föl szílvükben a' végelszántság.

Tegnap este 10 órakor érkezett meg a' pesti küldöttség. Gyalunál találkoztak a' kolozsvári ifjuság küldöttséivel, 's a' rokonszenven minden lélektől telhető jeleivel omoltak egymás karába. Alkonyatban roppant néptömeg tödült a' város végére, a' nemzetörtség is kiállott ugyanott. Diadalmenettel hordozta meg a' nép az utcákon 's kísérte a' Biasini vendéglőjébe. „Unio, éljen a' magyar ministerium, rövid országgyűlés, éljenek a' pestiek,“ hangzott mindenfelől. A' lelkesedés leírhatlan volt. A' vendéglő előtt Gyulai fogadta a' kolozsvári nép nevében; a' pestiek részéről Székely József szólott, szavalt iszonyu tetszészaj közt evvel végezte unio minden áron. A' nép látni kívánta őket; megnuttatták magokat. Mintegy 12 voltak, mindnyájok nevét nem tudjuk; azok, kikkel kirtelen megismerkedhetünk ezek: Székely József, Vidacs Lisznyai Kálmán Szégyi Mór, Korányi, Cseresznyés.

Perényi a' magyar ministerium küldötte reggelre váratik.

A' külvárosban a' nap délelőttjén nagy verekedés volt. Többben megsebesültek, oka tilalmas helyről marhabéhajtás volt. A' nemzetörtség kiállott 's a' zavargókat elfogta.

Most midőn e' sorokat írjuk új ifjusági gyűlés van a' ref. iskola udvarán. Töméntelen a' fiatalság.

Krasznamegyéből. Ahoz, mi egyik közelebbi számunkban a' visszacsatolásról röviden írva volt, érdekesnek véljük pótlólag meg a' következőket adni. Királyi biztos Wesselényi Miklós megyénket, a' király és törvény nevében, Magyarország kiegészítő, azzal teljesen egyesült, 's attól semmiként el nem válható részének nyilvánítván 's üdvözelve, miután a' király és törvény nevében ünnepélyesen nyilvánította és rendelte azt is, hogy Erdélynek sem kormányától, sem ítélőszékeitől e' megye 's annak lakosai többé nem függenek 's ne függjenek; hogy mind adói, mind törvénykezési, mind minden más viszonyaiban egyenesen a' magyar felelős kormány 's magyar törvények alatt állanak, melyeknek alkalmazását minden érdekek tekintetbe vétele mellett a' magyar ministeriumtól kapott utasítás értelmében fogja a' kir. bizottmány eszközölni. Kéttárgyra figyelmeztete bennünket: 1) hogy a' visszacsatolásra nézve a' részleteket a' ministerium dolgozza ki, 's ez a' közelebbi országgyűlésig törvény helyét pótolandja; 2) Hogy az eddigi földesurak 's eddigi jobbágyság közötti birtokviszonyokra nézve bármi természetű földek, melyek most jobbágyok kezeiben voltak, ideiglenesen mindazok kezeiben maradnak; megjegyezvén azt, miszerint a' földekből csak az és anynyi váland az ő tulajdonaikká, a' miről törvény útján nem fog bébizonyíttatni, hogy most közelebről valódi majorság föld lett volna; és azok is akkor válandnak tulajdonaikká, midőn az urbériség a' majorságtól rendes nton meg fog különböztetni és urbériségnek ítéltetni. Addig a' mostani birtoklás egyik fél t. i. sem földesurak sem jobbágyság által meg nem háboríthatatik, majorságföldre nézve az azok felett kötött egyezés addig is érvényes és kötelező levén. Semmi szín alatt történt akár mely részről foglalások 's rendtelenségek meg nem szenvedtetnek; sőt polgári és katonai hatalom által a' kir. biztos rendeletére megbüntetendők. Végre jelentvén azt is, hogy a' só ára az eddigi marad, az ég minden áldásait és malasztjait kívánta megyénk. E' királyi biztosi visszacsatolás- és beszédre Kovács István tolmácsolta megyeák érzelmeit; mire ismét a' kir. biztos mondott törvény, rend fentartására 's honfiak tettekre buzdító lelkes szót.

Hunyadmegye. Mi még eddig csendességben vagyunk, de ha Nopcsa László körünkből lenne, ki szerencsénkre már elutazott Bécsbe, köztünk a' jó rend felzavartatnék. Ő magát oláhnak nyilvánította, Balászfalván az oláhokkal megesküdt, Zámon, Dobrán, Farka-

dínon az oláhokkal conferentiákat tartott, 's most az oláh petitiókkal Bécsbe követségbe ment. E' körülmények az ő hitelt tőkéletesen tönkre tették; nem azért, mintha oláhnak lenni szégyen volna, 's az oláh nemzet érdekei pártolását valakiben hibáztatnók, hanem azért, mivel a' Nopcsa mozgalmában általán véve álnokság rejlik. Ugyanis hogy ő oláh volna egész életében tagadta, és pedig helyesen, mert hogy családja nem oláh, kétségtelen: tehát midőn magát olyannak vallotta, nemzetét tagadta meg. Az oláh érdekekhez simulásban is ármány rejlik. Tán azon remény kecségetti, hogy a' majd Romániává alakítandó Erdélyben miniszter lesz. Legalább egyik új oláhtársa Jordán Domokos, ki ugyancsok Balázsfalván meg esküdt az oláhokkal, minden tartózkodás nélkül nyilvánítá, miképp magyar ministerium nem is lehet, abban oláh, szász 's még isten tudja minő miniszternek is lenni kell. És ebből annyival is inkább szabad nekünk azon gyanításra vetemednünk, hogy Nopcsa az új Romániában akar még egyszer felvirágozni, mivel különben bajosan vállalta volna magára a' költséges bécsi utat. A' Jordán ur logikája szerint meglehet képtelenség a' magyar ministerium, de mi úgy tudjuk ab esse ad posse valet conclusio.

Egyébiránt a' mi jó Nopcsánk maj. 22-én a' fölöle szállingozó hírek felől nyilatkozni szólítottván fel, azokat egyáltalában hazugoknak, magát meg a' legjobb szándokú hazafinak nyilvánította; csak az a' baj, hogy a' figura nem doceálja; aztán úgy is elveszett hite, hogy nem igen hiszünk neki. Itt egy körülményt hozánk fel, mely ha valamiképp igaz talál lenni, Nopcsa valóságos csókolni való ember. Felszólításával alkalmával azt mondá, hogy balázsfalvi téteményeinek irányát több lelkes hazafiktól, jelesen Szász Károly titkártól vette, és azokért kormányzónktól dicsérettel említett. Minthogy Szász Károly jelenleg Kolozsvárt van, ugyan kérjük a' szerkesztőséget, járjon végére e' dolognak, és tudósításunk alá csillagozzon csak ennyit: a' feladás igaz *) , mert ezt a' mi megyénk nyugodalom véghetetlenül igényli.

Barátos maj. 20. Hétfalu követeket küldött Háromszék főkirálybírájához Brassótól elszakadását 's az unio pártolását nyilvánítani. Tegnap egy hétfalusi polgártársunk levágatta nagy hosszu haját e' szókkal: nem visel ő többé nagy haját, mert ő már magyar. Maksán holnap a' székelységnek gyűlése leend, melynek teendője egy bizottmány kinevezése Kolozsvárra az országgyűlésre. Ugy gondolom lesznek mintegy harminczan. Petíciójokban ki fogják fejezni a' székelység dolgainak változtatását. Nemzeti őrsereg helyett rendőrség nevezet alatt alakuland a' Háromszéken levő eddigi három osztály vegyesen. Uzonban létesült is egy század; fegyverforgatásban már gyakorolják is magokat. Vannak hadnagyok a' katonaságból és őrmesterek is; a' jobbágyságból van káplár. Szóval ott már az egyenlőség eszméje létesülni kezdett, 's reméljük, hogy ha ezt létesíthetjük, akkor nem lesz oly nagy az aggodalom. Orbaiban tegnap nevezünk bizottmányokat a' rendőrség létesítésére. B.

Nyilatkozat. Az Erdélyi Hiradó 369. számában egy cikk jelent meg Bethlen Miklós aláírása alatt, melyről az Ellenőr apodicticus bizonyossággal azt állítja, hogy e' cikket sem Bethlen Miklós, sem jellem tisztaságáról 's erélyes hazafiságáról ismeretes atyja id. Bethlen János nem írták.

Én pedig azt állítom, hogy e' cikket min-

*) Én magam jártam végére, mert éppen nekem és főbíró Lukács Józsefnek beszélte Nopcsa László az itt elősoroltakat, és tagadta a' róla közönségesen beszélt tényeket. Státustikár Szász Károlyt felszólítván, csupán annyit nyilvánított, hogy ő ugyan történetesen tanákolozott N. L-val, de semmi politikai tárgyról vele nem beszélt. Ennyi, azt hiszem, most az egyszer elég magam 's a' tisztelt közönség felvilágosítására. Kakuksi Elek.

denesetre Bethlen János vagy Bethlen Miklós írták, 's ezt éppen oly apodicticus bizonyossággal állítom, mint ennek ellenkezője az Ellenőr által állított. Még pedig azon egyszerű logikai következtetés után, miképp ha valaki merészkedett volna neveiket elsajátítani, bizonyosan felszólaltak volna.

Ezt merem állítani, hogy az Ellenőr istudta; mert más oka elláthatlan annak, hogy id. Bethlen Jánost megnevezte: 's mind a' mellett Erdélyben azon ferfiut, ki az ellenzék derék veteránja, ki tántoríthatlan híve 's zászlóemelője volt a' jó ügynek, nem pírul bujtogatónak nevezni.

Ezen anynyira kárhoztatott cikknek veleje ennyi és nem több: most midőn mindenki áldozatot hoz a' hon oltárára, ne vonakodjék a' szász burocracia is áldozni. Punctum.

Ha e' cikk részletekbe megy át, ha mo-dorban többre terjeszkedik, mint a' mennyit csak elbirnak, kik minden potomságra derék köznemességünk hazafiságát aszkórtól féltik: az oly cikknél, mely értelmességre volt számítva, a' szánandó exegeta hibája 's nem azon férfiaké, kik minden gyanun felül-állanak; 's nem főleg a' jó ügy régi bajnokáé, ki igen is vezetője volt az ellenzéknek, 's ki sokkal több 's nem oly újon új 's kísértet ki nem állt érdemeket tett a' honért, hogy őt a' jobbak bizodalma most is vezérnek nem tekintené, ő vezérünk 's adja az ég, hogy bennünket soká vezéreljen.

Két dolog tagadhatatlan: egyik az, hogy e' korholt cikket Bethlen Miklós vagy János írták; másik, hogy őket az Ellenőr bujtogatóknak nevezte 's egy nyomoru mindnyájunk által utált, az unio ellen ármánykodó töredék eszközeinek.

Ezt az Ellenőr nem tagadhatván, sem buzgó kegyeletemet id. Bethlen János irányában sem nyíltságomat véleményem himezetlen kimondásában nem kárhoztathatja.

Harmadfélnap után kinyílik az országgyűlés menjen oda a' korhólcikk írója 's hallja, miként fog id. Bethlen János, 's miképp a' régi ellenzék, minden igaz honi az unio mellett nyilatkozni! Józsi Miklós.

Hirfűzér. A' majus 23-iki „Pesti Hirlap“ban olvassuk, miképp hivatalos falragasztványok szerint. Mészáros Lázár hadügy-ministerünk azon nap Buda-Pestre volt érkezendő. Temérdek nép várta a' Duna-parton.

A' Ludoviceumot eredeti rendeltetéséhez képpest katonai iskolává idomítják. Már erélyesen foly a' munka rajta.

Ő felségének Bécsből elutazása után az aristocrazia is oda hagyta Bécsset. A' nép, mely különben is ingerült volt ellenök el lön hitelve, hogy minden ezüst pénzt magukkal visznek. Ezért, mikor valami 84 család gözhajóra ült, nagy nép tömeg rohanta meg. A' bajóba jutás sikerült ugyan meggátolni, de aztán kövekkel és dorongokkal hajgálták az indulni akaró hajót. Általános lön a' zavar és remülés főleg a' nők között. mig nem a' hajón levők, jelesen gr. Zichy Ödön részéről kölcsönössé tett csata után a' gözös anynyira távozhatott, hogy az bösz nép ütlegei nem érhették el. Ezen 84 család Pozsonyba szállott ki.

A' bécsi zavarok ismét bajt idéztek elő a' bankjegyek felváltásával. Hasonló nehézségek kikerülése végett, a' bank nagy mennyiségű ezüstet vásároltatott bé Londonban 's Bécsbe érkezését minden órán várták.

Némely bécsi lapok hinni szeretik, hogy az osztrák ministerelnökséget gróf Apponyi a' Frankonban levő követ fogná elnyerni.

Ujvidéken és környékén még mind nem szünnék a' sláv zavargások, számos fegyveres szerb tartozkodik városunkban 's főnökeik egyenesen ő felségétől függő szerb vajdaságról beszélnek, az új vajdát már ki is jelelték valamely Suplikác nevű egyén személyében. Egy szerb falu vénje kijelentette hazája nevében, hogy a' legelső hívásra 24 óra alatt 20 ezer

fegyveres áll elő segélyére a' magyarországi szerbeknek.

Austria. Bécs. Csehorsági kormány-széki elnök gr. Thun Leo a' ministeriumnak hivatalosan jelentette, hogy ő felsége következő nyilatkozatát vette: a' bécsi utóbbi eseményektől mélyen megszorítva, tanácsosnak tartotta bizonyos időre Bécsből távozni; választását, hogy több hiv népei közül melyikhez menjen, egészségi tekintet vezette, 's ez okból Tirolba indult. Azonba ő felsége, ha a' trón, alkotmány 's az osztrák birodalom fentartása jöne kérdésbe bizalommal számol hiv Csehországra. — Bécsbe közhírré tétett az újabb ideiglenes sajtó-törvény; esküdtek ítélőszéke fog nyilvánosan itélni; a' fejedelem személye, alkotmányos felforgatása elleni bűn legnagyobb büntetése 10 évi tömlöcz. — Az ideiglenes ministerium a' Bécsben levő idegen hatalmak követivel tudatta, hogy a' császár ideiglenes távolléte alatt az igazgatási ügyeket ő felsége nevében folytatandja. — Bécsi lapok szerint az egész Európa politikai állásával ismeretes szabadelvű Wessenberg a' külügyministeri tárcazt elváltta. — A' Vilhelm huszárok Galli-cziából, 's a' palatinus huszárok Csehországból Magyarország felé utba vannak.

Lipcséből a' következő tartalmu két német fölszólítás jutott kezeinkbe.

Magyarok! Egy nép, mely veletek egyesülve némi küzdelmet állott ki kelet hordái ellen, nyújtja kezét nektek. Ti nyomásokat szenvedtetek, de nem a' német néptől, mely nemes nemzetiségtök jogát és magos becsét mindig elismerte; nem, hanem az ármányos diplomatiától, egy oly kormánytól, mely még a' németeket is bilincsből törekszett tartani. Most nép, nép mellett áll. Ne válaszzon el bennünket a' gyűlölet és gyanakodás semmi közfala.

Távol van tőlünk az ügyeitek rendezésébe avatkozás szándoka. Ugyanazon hatalom, mely titeket gyámság alatt tartott, minket is bilincsekbe vert, a' bizalmatlanság gonosz magvait csiravtatta fel közöttünk. Nem a' szükség kényszerít minket segélyetöket kérni, mint ama déli nép, mely legközelebről hozzátok fordult. De a' közös veszély közös elhatározást, közös cselekvést igényel.

Nem, mint a' régi századokban, a' félholdu birodalom, hanem az északi czárország felől emelkedik most a' vihar. Már csoportosulnak fejeitek felett a' fellegek, csoportosulnak királyotok minden országában. Egy sláv-áradat fenyeget magyart és németet elborítással. Ezen áradat elébe gátot vetni nektek és nekünk köteleességünk.

Evek hosszu sora óta álnokul fonódtak a' háló szálai. Terjedelmes országokat, bé Európa szívéig akar ez behálózni. Tépjétek szét! Szabadságot és nemes erkölcsöt szándékszik az békeríteni, a' lelkiismeretet martalékává tenni a' kényuralomnak. Tépjétek szét e' hálót! De mi legyünk testvérek!

Bánjatok a' köztetek és Erdélyben levő németekkel testvérileg! Legyetek ősi német-ségök iránt igazságosak; ők németek akarnak maradni. Ne erőszakoljátok őket; ne nyissatok kaput egy kényszerített szövetségre a' németek és slávok között. Ez reájok, reátok és reánk nézve veszélyes.

Lipcsé majus 10-én 1848.

A' német ügy keleteni oltalmazására alakult egylet nevében és megbizásából

dr. Kühne Gustáv.

A' lipcsei német egylet nevében és megbizásából

dr. Kleé Lajos Gyula.

Az erdélyi szászokhoz.

Szászok! Szabadságunk első óráiban megemlékezünk rólatok, régóta feledett testvéreink. Ti német férfiak a' kárpátok völgyein! fejenkint fegyvert fogtatok a' hon védelmére, nyelvetök, szokásaitok, jogaitok megővésére. He-lyesen, maradjatok németek, legyetek hívek multatokhoz, előrevigyázzok a' vész óráiban. Nem egyedül Ausztria, az egész német nem-

zet néz reátok. De mi ez üdvözlőnk, testvérek, fontos időszakban küldjük hozzátok. Ekor titeket is mozgásba hozott, szomszédságaitokban a világot ujja alakította. Ott egy nemes nép kivívta szabadságát. Nyujtsatok kezet neki bizalmason, mert mi barátok vagyunk. Mi mondtuk neki, hogy baráti kívánunk lenni. Szövetkezzetek vele s alakuljatok védfalává a népszabadságnak, mint valatok egykor erős védőfalát a kereszténységnek. Legyetek az életvidor és erőteljes nép iránt előzékenyek. Akkor aztán velünk együtt oltalmazni fogja németsegtöket; tisztelni jogaitok és szokásaitokat s igazolni mindnyájunk bizalmát. Egyesüljünk vele a közös ellenség ellen, mely mind kettőnköt fenyeget. A vihar közel van, a ti és magyarok feje fölött lebeg: ez a slávok törekvése, egy nagy országot alapítani, mely nemzeti-ségtöket s polgárosultságunkat megsemmisítené.

Még egyszer fogjatok kezet a nemes magyarokkal; de ne feledjétek, hogy németek vagytok. (Kelés ideje és aláírás, mint a fellebbinek.)

KÜLFÖLD.

Frankhon. A nemzeti gyűlés május 10-ki üléséből még egy váratlan nyilatkozatot közlünk ezennel. Lacare és Boubé megtámadván Ledru-Rollint az új kormány minősége fölötti vita alkalmával, Ledru-Rollin a szónokszékbe le s így szól: „Polgárok! Egy vádra, mely az ideiglenes kormány terheli, akarok felelni. Azt mondják; az ideiglenes kormány tagjai közt nem létezett egység; de mégis a legszentebb honszeretben egyesek voltak. (Bravo) Önök gyűlése nagy és hatalmas, de különböző elemekből van összerakotva. Midőn a nép kormányt nevezett volt ki a barricarde-okon, hasonlóan különböző elemekből volt az alakulva, de egy érzelem, a honszeretet vezette. Akkor is az eszközök megválasztása fölött merültek volt föl különböző vélemények, de céljok ugyan az volt. Mindenik rendelet valahány kormány tag aláírását hordozza. Személyes visszavonás, szakadás, sőt egy keserű szó sem volt közöttünk. Vitakoztunk az igaz. Némelyek erősebb eszközöket kívántak mint mások, de midőn a vitakozások

végén nyilatkozott a többség, a határozatot a kevesebbség is aláírta. (Bravo) Hogy is lehetne ez másként. A szükség és a nép szenvedése minket egymáshoz csatolt. A kik ebben szakadást látnak s ezért a kevesebbséget kizárni akarnak, ezen gyűlésből is rekeszszék ki, következetesség szerint a kevesebbséget, az egység kedvéért. De önöket egy cél, Frankhon nagysága üdve és boldogsága vezette ide, pedig az eszközökre nézve rézeteik különböznek. A vélemény szabadság, s az emberi értelem függetlensége nevébe tiltakozom ily vádak ellen.... Mi a dologra nézve egyesek voltunk, s ha ezen gyűlés halálját nem birandjuk is, bírjuk öntudatunk tisztaságát. Tegyenek önök is mint mi, a jó és igazban legyenek egyesek, feledjék a aprotékoszágokat, tekintsenek a honra, a szenvedő népre, s fölösleges beszédekkel az időt ne vesztessék. Tegyenek mondom mint mi: cselekedjenek.... Ledru-Rollin beszédét zajos tetszés kísérte. Lamartine, ki a szónokszék aljában várta, míg a sor rá kerülendne, főbillentéssel helyeslé a mondottakat. E váratlan nyilatkozat, az eddig ellenkezőről értesült nemz. gyűlést kellemesen lepte meg, mert ez a jövő iránti aggodalmának egy részét elenyészteti.

Komoly hír Párisból. A nagyragyás ördöge ismét az anyagiylkosság merényére kizsájtta Blanquét és híveit. A Peupin és Ledru-Rollin nyilatkozatai a nemzeti gyűlésnek reményt nyújtottak vala, hogy az egyesség közszelleme a communismus kárhóztos törekvéseit legyőzendené, s már május 12-ére az egyesség ünnepe nagyszerűen készülték vala megülni. Ezt meg kell előzni minden áron: sugta a gonosz szellem Blanqui-éknak, s ők egy szent ügyet vévének eszközül gonosz céljok kivételére. Rábeszélék a lengyeleket, hogy honok helyreállítását egy petitióban kérjék a nemzeti gyűléstől, mely petitiót a lehető legnagyobb számu lengyel küldöttség adja át; majd gondoskodni fognak a népvezetők a petitiónak nyomtatékot adó kiseretéről is. Maj. 13-án a Julius oszlopa körül 5 — 6000 lengyel vala öszszegyülve, hol egy lengyel javasla, hogy

ma kiscrjék el a petitiót a Concorde-hidig, de 15-én reméli, hogy oly nagy tömeg fog velök együtt a Bourbon palotánál megjelenni (új petitió benyújtás, vagy a válasz szorgalmazása végett) mint mart. 17-én a városház előtt. 12 órakor a lengyelek meg is indultak, de a Concorde hidnál nemzetörök állották útjokat.... Későbbi tudósítás szerint maj. 15-én Blanqui-ék megkísérték a nemzeti gyűlés megfertőztetését, szétüzését. A NÉPTÖMEG A NEMZETI GYŰLÉS TEREMÉBEN ROHANT, s a szónokszéket is elfoglalták. Mire Barbés a nép egyik embere mondá. Hát már oda jutánk, hogy a szónokszéket mindenki elfoglalhatja? „Ez a nép joga“ felelt egy valaki.

Straszbürgba maj. 15-én 5-6 órakor kelt következő telegrafi tudósítás érkezett: kárhóztos merény kiseretődött meg a nemzeti gyűlés ellen, de legkisebb siker nélkül. A nemz. gyűlés ismét folytatja üléseit. A kormány a legerélyesb rendszabályokhoz nyult.

Némethon. Berlin. A szabadelmű kormány az azon reaciona mutató balfogása, miszerint Preuszen hg. trónörökös visszahívását Londonból kihirdette, anynyira fölzaklatá a berlinieket, hogy lázos ingerültségök szinte véres kitöréssé fajult. A fákat és falakat erőlyes protestatiokkal raggatták bé, a golyókat öntögetni kezdték, a kikerülhetlennek látszó utczaharcra alakultak a népcsoportok. A király a védseregen akart szemlét tartani, de máskorra halasztódott. Tanulók és clubok küldöttségei Camphausen ministertől a visszahívó rendelet visszavételét kérték, ki másnapra ígért választ. Egy nagy csoport a trónörökös palotája előtt kívánta, hogy a revolutio alatt az épültre irt, de később ismét letörölt fölirat: Nemzeti vagyon, újra irassék fel, mit csak ott álló nagy katonai erő hirt megakadályozni. A régi rendszer emberei hátrálni kezdték az elhagyott ösvény felé. A király elébe két alkotvány-tervet terjesztett a ministerium, de mindeniket igen democraticus alapokra épülteknek találván, visszautasította.

H I R D E T É S.

az Erd. Hiradó 373-ik számához majus 28-án 1848.

H I R D E T É S.

(3) A K. kincstárnak f. é: április 28-án 4156. szám alatt költ határozásánál fogva, a marosportusi k. bajógyár számára 1849-ben és 1850-ben megkivántató alább kijelölt hajószegek és vaseszközök megszerzése végett ezen év 1848 június 5-ik napján, N. Szebenben, a kir. sóügy-igazgatóság iródájában, reggel tíz órakor, nyilvános árscökentés fog tartatni. u: m:

Szegek és Eszközök.	1849 re. darab	1850 re. darab	Öszves.	Kikialtási ár pengő pénzben, — fr. kr.
Nagyhajószeg 10 hüvelyk hosszúsú $\frac{1}{100}$ 11 $\frac{1}{2}$ 12.	45,000	20,000	65,000.	1. c. 2 12
Kis 7 hüvelyk $\frac{1}{100}$ 5 — 6. Szegletpánt 1. darab 4. 6. szeggel együtt.	12,500.	56,250	181,250.	1. c. 1 35.
Szkába $\frac{1}{100}$ 6 $\frac{1}{2}$ 7 hold . . .	1,000,000.	450,000.	1,550,000	1. m. 1 35.
Szekercze	20.	120.	04. 1. da. 1. 5.	
Bárd.	10	10.	20. 1. da.	
Nagy fűrész reszelő.	15	15	30. 1. d.	
Kis	15	15	30. 1. da. — 7.	
Ráspoly	20	20.	40. 1. da. — 6.	
Hidszeg 9 hüvelyk hosszúsú $\frac{1}{1000}$ 14 $\frac{1}{2}$ 154.	1,000	1,000.	2,000 1. c.	
Fejes-szeg 7. hüvelyk, $\frac{1}{1000}$ 9 $\frac{1}{2}$	1,000,	1,000	2,000 1. c.	
10. Léc-szeg $\frac{1}{1000}$ = 12 — 15.	10,000,	8,000,	18,0000. 1. m. 2. 24	

Ezen megszerzendő vasszegek és vaseszközök mintái a kir. sóügy-igazgatóságnál, ugy szintén a marosportusi k. só-tisztásnál megtekintésül kialitvák.

A hozzá szólók kötelesek lesznek a vállalkozás árbecséhez képest, az árscökentés előtt 5 % bánatpénzt, vagy készpénzben, vagy status kötelező

levelekben börzei értékük szerint; kivéven mindazonáltal az 1834. és 1839-ik, évi status kötelezvényeket, melyek csak névszerinti becsekben bévehetők letenni; mely bánatpénz azonban annak, kire semmi szállitványi áru nem jutott, az árverés végzetével azonnal vissza fog adódni; ellenben a jobbat ígérő vállalkozónak szabad akarattól fog függeni, azon pénzt, mint hitosi-tékot (cautio) továbbra is benn hagyja, vagy a helyett egy illendően betáblázott biztosítót — oklevelet beadni; mely ha tüzkármentesített vagyonról kelend, akkor a szállitvány árbecsének 10% ról, ellenben tüzveszélyeseknél 15% ról kelletik hogy szóljon.

Végre a vállalkozó kötelezve lépnd, melynek crejénél fogva, az illető vasszegek és vaseszközök mennyiségét a szerződési áron a marosportusi kir. sóhivatalhoz helybe maga költségével, s veszélyével, szükséghez képest, három havi részletekben, hiba nélkül leszállítani köteles leszen.

N. Szebenben majus 6-án 1848-ban. (3)

Fegyvertár eladás.

(1) A gróf Thorozckai fegyvergyűjtemény öszszesen 140 darab puská és pisztoly, melyek közt 20 — 25 golyobisos vont csők; több drót, damask, oláh, spanyol és francia, Girolamo Bruno, Lavarino-Kuchenreiter sat. mesterek remekei árverés útján elfog adatni. — Vasárnap 11 órától 2 ig, délután 4 — 7-ig. (3)

Eladó butorok.

(2) Divatszertüleg készült új diófa butorok, u. m. 1 kanapé 6 szék 2 karosszék, 1 asztal, 2 sifoner, 2 ágy, 2 köpölda, 2 labalá-való, béhuza készen eladók, értekezni lehet Mózsa József kereskedéséhez.

(2) Az óvárban a G. Mikes Károly ur házában a mely is vagyon 247-dik szám alatt van egy csaknem új fortipiano eladó; lehet értekezödni a kapu között jobbra lakó Kádár Mártonnal. (3)

1) Egy cs. kir. ménes mellett huzamos időn keresztül altiszti minőségben szolgált egyén ajánlkozik valamely urasághoz LOVÁSZMESTERNEI. Bővebb értesítést vehetni Kolozsvárt a középkapun kívül lábtü mives Szalczernél szállásoló ménes örmester Pezáczi Mihálytól. (3)

ELADÓ SZÉNA.

Bővebb értesítés h. farkasutczába 49 szám alatt. (3)

Gabona-ár kolozsvári piacon 16 kupás mérője váltó garasban majus 25-én. Tisztabuza 47. — Elegyes — 23
Rozs — 22. Törökbuza 22. — Zab 13. — A marhabus fontja 13 kr.